

Rovviltnemnda i region 7

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2018/284
Deres ref:
Vår dato: 22.11.2018
Deres dato:
Arkivkode: 434.11

Saksframlegg til møte 4/2018 i Rovviltnemnda for region 7 - Nordland

SAK 23/2018 GODKJENNING AV INNKALLING

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner innkalling til møte 4/2018 uten merknader.

SAK 24/2018 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 3/2018

Utkast til protokoll fra møte 3/2018 er publisert på nemndas nettside. Den er også lagt ved saken (vedlegg 1).

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland godkjenner protokollen fra møte 3/2018 uten merknader.

SAK 25/2018 FOREBYGGENDE TILTAK MOT ROVVILTSKADER OG KONFLIKTDEMPENDE TILTAK – PRIORITERINGER FOR 2019

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland vedtar vedlagte rammevilkår, føringer og satser for tildeling av FKT-midler i 2019.

Forvaltningsplanen omtaler ikke konkrete FKT-tiltak og gir ikke direkte føringer for hvilke tiltak som skal prioriteres foran andre. Hvilke tiltak som kan være aktuelle vil variere ut fra en rekke forhold, som bl.a.:

- Skal man forebygge tap av rein eller sau?
- Hvilke rovdyrarter kan det forventes at forårsaker tap?
- Beiteområdets beliggenhet og arealsoneringen
- Muligheten til å iverksette tiltak (tilgjengelige ressurser, beitegrunnlag etc.)
- Muligheten for samarbeid med andre beitebrukere i området

I forvaltningsplanen er det fastsatt en del generell prinsipper for bruk av FKT-midler. Videre er det lagt opp til at nemnda årlig skal fastsette konkrete rammevilkår, føringer og satser som skal gjelde for det aktuelle årets FKT-tildelinger (denne saken). Dette er utformet som et notat som kan videreformidles til beitenæringene (vedlegg 3).

Klima- og miljødepartementet har i brev av 02.07.2018 besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling i departementet. Rovviltnemndas

---

nåværende og vedtatte plan vil gjelde inntil departementet har gjennomført nødvendige endringer i forvaltningsplanen.

FKT-forskrifta

All bruk av FKT-midler må være innenfor bestemmelsene i [FKT-forskrifta](#) og [kommentarene til denne](#). Der er det gitt konkrete føringer for hvilke tiltak som kan tildeles støtte.

Formålet med tilskuddsordningen er å sikre iverksettelse av effektive tapsforebyggende tiltak for å begrense de skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket. For at tilskudd skal kunne gis må det omsøkte tiltaket ha en direkte taps- og skadeforebyggende effekt. Tilskuddsordningen kan også brukes til konfliktdempende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper.

FKT-midler og arealsonering

Iverksetting av tapsforebyggende tiltak i beitenæringene er et viktig virkemiddel som en del av en tydelig soneforvaltning. Det framgår av rovviltforliket at:

«I prioriterte beiteområder skal uttak av dyr som gjør skade på beitedyr gjøres raskt, og i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak, uavhengig av om bestandsmålet er nådd. I prioriterte rovviltområder skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet.»

Videre er det i forvaltningsplanen slått fast at FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om ynglinger av de ulike rovviltartene (pkt 3.2.2).

Med den vedtatte nye arealsoneringen er det svært lite sau på beite i prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det er også begrenset med sau i områder som grenser opp mot prioriterte rovviltområder for bjørn og jerv. Det vil derfor være lite behov for FKT-midler til sauenæringene i disse områdene. Flere reinbeitedistrikt har viktige beiteområder innenfor prioriterte rovviltområder for bjørn eller jerv. Prioritering av FKT-midler til tiltak i disse områdene vil være i tråd med prinsippet om tydelig soneforvaltning.

Utenfor rovdyrsonene skal tapsforebygging i utgangspunktet skje gjennom regulering av rovviltbestandene, og det skal i utgangspunktet ikke være nødvendig med tyngre tilpasningstiltak. Med en arealdifferensiering som ikke er egnet til å ivareta de vedtatte regionale bestandsmålene for jerv og bjørn i Nordland, blir situasjonen mindre forutsigbar og forvaltningsplanen bidrar derfor i liten grad til en tydelig og målrettet bruk av FKT-midlene.

I og med at gaupebestanden skal forvaltes ut fra et byrdefordelingsprinsipp, er det aktuelt å prioritere midler til alle områder hvor det kan oppstå tap til gaupe. Men samtidig er det færre aktuelle tapsforebyggende tiltak mot tap til gaupe, enn mot tap til bjørn og jerv.

Rovdyrenes arealbruk og vandringskapasitet tilsier at det kan oppstå tapssituasjoner utenfor rovdyrsonene. Erfaring viser at skadefelling er svært vanskelig på barmark, og det må derfor forventes at det oppstår situasjoner hvor man ikke lykkes med uttak av skadegjørende rovvilt i prioriterte beiteområder. I lys av dette kan det være riktig å bruke FKT-midler utenfor rovviltsonene, særlig til tiltak som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og økt mulighet til å oppdage rovvilttap.

Overordna forvaltningsprinsipper i forvaltningsplanen om bruk av FKT-midler

- 3.2.1 FKT-budsjettet til reindrifta og sauenevinga skal fordeles tilnærmet 50/50.
- 3.2.2 FKT-midler skal prioriteres til tapsforebyggende tiltak i områder hvor det er mål om ynglinger av de ulike rovviltartene (altså prioritert område for jerv eller bjørn og byrdefordelingsområde for gaupe). Tiltakene skal være tilpasset aktuell rovviltart for området.
- 3.2.3 Tilskudd til større/tyngre driftstilpasninger og omstilling er kun aktuelt i områder prioritert til jerv og/eller bjørn.
- 3.2.4 I områder hvor man mistenker rovvilttap kan det, uavhengig av arealdifferensieringen brukes FKT-midler til tiltak som bedrer kunnskapsgrunnlaget, og som bidrar til bedre oversikt over beitedyr og gir økt mulighet til å oppdage rovvilttap.
- 3.2.5 FKT-midler kan benyttes til kompetanseheving knyttet til skadefelling og jakt/felling, med mål om at uttak av rovvilt skal bli så effektivt som mulig. Samarbeidstiltak og tiltak som dekker flere kommuner skal prioriteres.
- 3.2.6 Det kreves normalt en egenandel for en del av tiltakene, inkludert tiltak som innebærer investeringer. På denne måten kan en sikre at flere brukere får støtte, og i tillegg at søker er motivert for å gjennomføre tiltaket. Størrelsen på egenandelen vil variere med omfang og type prosjekt.
- 3.2.7 Samarbeidstiltak skal generelt prioriteres fremfor søknader fra enkeltpersoner.
- 3.2.8 Ved prioritering av midler mellom beiteområder/reinbeitedistrikt, skal rovdryrbelastning i området vektlegges tungt. Videre skal det legges vekt på de aktuelle beitebrukeres/beitelags/reinbeitedistrikts robusthet (sårbarhet, arbeidskraft, mv).
- 3.2.9 For tiltak hvor det er utarbeidet nasjonale standarder, skal disse følges med mindre annet er presisert i tilsagnsbrevet. Dette gjelder tidlig nedsanking av sau, beredskapsarealer, bruk av vokterhund og bruk av rovviltsikre gjerder. Standardene finnes på www.rovviltportalen.no.
- 3.2.10 Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:
  - a) Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.
  - b) Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Rovviltnemnda eller Fylkesmannen
  - c) Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Fylkesmannen informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke om midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

De mest bruke tapsforebyggende tiltak

I notatet har vi oppsummert de mest brukte tapsforebyggende tiltakene for sau og rein, og kommet med forslag til satser eller føringer der det er relevant. Utgangspunktet for dette er overordnede føringer i regelverk og forvaltningsplan, erfaringer med de ulike tiltakstypene, innspill i rapporter fra tidligere gjennomførte tiltak og forskningskunnskap om tapsforebyggende tiltak. I tillegg til at en del konkrete tiltak er omtalt, er det viktig å også informere om at det kan søkes om andre tiltak. Forutsetningen er at tiltaket kan ventes å ha en direkte tapsreducerende effekt.

SAK 26/2018 FOREBYGGENDE TILTAK MOT ROVVILTSKADER OG KONFLIKTDEMPENDE TILTAK – FORBRUK OG FORDELING AV RESTMIDLER 2018

Sekretariatets forslag til vedtak:

a) Tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73
Fordeling av restmidler i 2018 skal være i samsvar med vedtatte rammevilkår, føringer og satser for tildeling av FKT-midler i 2019. Følgende tiltak skal prioriteres:

1. Finansiering av flerårige prosjekter av større omfang – prosjekt med utdanning av hunder til sporing av bjørn på Helgeland i regi av Grane kommune og jervejaktprosjektet i regi av Prosjekt Utmark.
2. Tiltak i reindriften – tiltak på vinterbeite, herunder også elektronisk overvåking.

b) Tjenestekjøp, kap. 1420.21.

Følgende prosjekter kan finansieres med restmidler til tjenestekjøp:

1. Videreføring av Scandlynx-forskning på Helgeland.
2. Prosjekt i regi av Nordlandsforskning med formidling av kunnskaper om temaet tilleggsføring og kriseføring i reindriften.

a) Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73

I møte 1/2018 fordelte Rovviltnemnda i Nordland kr 7 000 000,- til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak i 2018.

De fleste har gjennomført planlagte tiltak, men enkelte har bare brukt deler av midlene og noen tiltak har ikke blitt gjennomført i det hele tatt. Det vil komme noen mindre justeringer på grunn av at enkelte har fått utsatt rapporteringsfrist. For disse tiltakene er kostnadene stipulert. Ut fra dette har vi ca kr 988 000,- tilgjengelig til fordeling på slutten av året.

Det er etablert praksis å fordele brukte midler på slutten av året, og nemnda har i revidert forvaltningsplan fastsatt prinsipper for hvordan dette skal gjøres:

3.2.10 Eventuelle ubrukte FKT-midler ved slutten av året skal fordeles etter følgende prioritering:

- I. Restmidler kan benyttes til finansiering av flerårige prosjekter av større omfang.
- II. Restmidlene kan benyttes til tiltak som initieres av Rovviltnemnda eller Fylkesmannen
- III. Dersom mengden restmidler gir rom for det, kan disse benyttes til tiltak i reindriften som skal gjennomføres i vinterhalvåret. I slike tilfeller skal Fylkesmannen informere alle reinbeitedistrikt om muligheten til å søke om midler innen en fastsatt frist. Slike midler blir utbetalt forskuddsvis i slutten av desember.

Sekretariatet anbefaler at fordeling av restmidler gjøres med utgangspunkt i de fastsatte prinsippene. Videre anbefaler vi at prioritering av restmidler følger rammevilkår, føringer og satser som skal gjelde for neste år. Fordeling av nye FKT-midler i 2019 til ulike søkere fra beitenæringene bør sees i sammenheng med tildeling av restmidler i desember 2018.

Forbruket av FKT-midler er vist i tabellen på neste side (avrundet til nærmeste tusen). Det vil komme noen mindre justeringer på grunn av at enkelte har fått utsatt rapporteringsfrist. For disse tiltakene er kostnadene stipulert. Omfanget av restmidler kan derfor bli noe endret i forhold til framstillinga i tabellen.

FKT, kap. 1420.73. - 2018	Restmidler fra 2017	Budsjett 2018 u/ restmidler fra 2017	Forbruk u/restmidler fra 2017	Tilgjengelige restmidler
Tiltak i saueneæringa				
- Tidlig sanking			400 000,-	
- Forsinket slipp på beite				
- Flytting til annet beite				
- Gjeting/utvida tilsyn			1 104 000,-	
- Gjeterhunder/vokterhunder				
- El-gjerde til rovviltsikring				
- Beiting på inngjerdet areal				
- Beredskapsareal				
- Bruk av tekniske tiltak				
- Andre tiltak			30 000,-	
- Kadaverhundarbeid			150 000,-	
- Radiobjeller/E-bjeller			652 000,-	
- SUM sau	0,-	2 480 000,-	2 336 000,-	
Tiltak i reindriftsnæringa				
- Flytting til annet beite	339 000,-		564 000,-	
- Intensiv gjeting			548 000,-	
- Kalving i gjerde				
- Fôring av rein i perioder	844 400,-		453 000,-	
- Bruk av tekniske tiltak				
- Tidlig slakting			306 000,-	
- Andre tiltak				
- Kadaverhundarbeid				
- Radiobjeller	90 000,-		241 000,-	
- SUM rein	1 273 400,-	2 446 600,-	2 112 000,-	
Andre tiltak				
- Felling/jakt	150 000,-	850 000,-	1 371 000,-	
- FoU	150 000,-	50 000,-	50 000,-	
- Akuttmidler, skadefelling etc.		1 033 400,-	0,-*	
- Konfliktdempende tiltak		140 000,-	140 000,-	
- SUM andre tiltak	300 000,-	2 073 400,-	1 561 000,-	
SUM FKT	1 573 400,-	7 000 000,-	6 009 000,-	991 000,-

Forslag til bruk av restmidler:

- Finansiering av flerårige prosjekter av større omfang
Kompetansebygging jakt/felling

Videreføring av Grane kommunes satsing på utdanning av hunder til sporing av bjørn. Dette er et flerårig prosjekt med oppstart i 2011, og med samarbeid over flere kommuner på Helgeland. Videre vurderer vi at det kan være aktuelt å bruke noen restmidler på videreføring av jervejaktprosjektet i regi av Prosjekt Utmark.

- Tiltak i reindrifta som skal gjennomføres i vinterhalvåret

Det er i år rom for å benytte restmidler til vinter-tiltak i reindrifta, jf. nemndas prinsipper om bruk av restmidler. Dette innebærer en egen søknadsrunde for reindrifta før jul, med korte frister for søknad og utbetaling.

b) Tjenestekjøp, kap. 1420.21

Den økonomiske rammen til tjenestekjøp er i 2018 på kr 1 000 000,-. I møte 1/2018 ble kr 150 000,- av midlene fordelt. Nemnda vedtok at resterende del av budsjettet kunne gå til prosjekter knyttet til økt kunnskap om tapsårsaker i områder med særlig store tap i både sauenevinga og reindrifta, samt økt kunnskap om produksjon og tap generelt for reindrifta i Nordland. Fylkesmannen skulle orientere nemnda om aktuelle prosjekter før evt tilsagn ble gitt / kontrakt inngått.

Forbruk i 2018 er vist i tabellen nedenfor. Det vil komme noen mindre justeringer på grunn av at enkelte har fått utsatt rapporteringsfrist. For disse tiltakene er kostnadene stipulert. Ut fra dette har vi ca kr 718 000,- ufordelt på slutten av året.

Tjenestekjøp, kap. 1420.21. - 2018	Budsjett	Forbruk	Tilgjengelige restmidler
<i>Bestandsregistrering, dusører</i>	100 000,-	125 000,-	
<i>Årlig reindriftsseminar i regi av FMNO</i>	50 000,-	47 224,-	
<i>Forskningsprosjekt om bruk av radiobjeller i reindrifta (Universitet i Oslo)</i>	100 000,-	100 000,-	
<i>Arbeid med produksjon og tap i reindrifta</i>	100 000,-	10 000,-	
<i>Ufordelt</i>	650 000,-		
SUM Tjenestekjøp	1 000 000,-	282 224,-	717 776,-

Sekretariatet har vurdert to aktuelle prosjekt som kan finansieres over Tjenestekjøp, kap. 1420.21.

Bruk av viltkamera for registrering av gaupe

Scandlynx har på oppfordring fra Fylkesmannen levert en prosjektbeskrivelse på videreføring av prosjektet med utprøving av viltkamera for registrering av gaupe på Helgeland i 2019/2020. De har beregnet en kostnad på kr 300 000,- til dette.

Formidling av kunnskaper om temaet tilleggsføring og kriseføring i reindrifta

Nordlandsforskning har etter dialog med Fylkesmannen sendt inn en søknad om formidling av kunnskaper om temaet tilleggsføring og kriseføring i reindrifta. Dette er en oppfølging av en workshop i Kiruna 22.-23. mars 2018 hvor 21 reineiere og et bredt utvalg forskere fra

Norge, Sverige og Finland møttes. Møtet hadde som formål å fokusere på den erfaringsbaserte kunnskapen hos reindriftsutøverne. Målene med workshopen var todelt: Deling av erfaringer om tilleggsføring på tvers av landene, og økt kunnskap om barrierer, muligheter og behov – sett fra reindriftens ståsted. I tillegg å identifisere kunnskapsbehov.

Nordlandsforskning med samarbeidspartnere planlegger å utgi en populærvitenskapelig rapport som gir en bred gjennomgang av de aktuelle temaene. De søker om kr 49 000,- i støtte til dette arbeidet.

Anbefaling

Sekretariatet anbefaler at nemnda gir Fylkesmannen fullmakt til å bruke restmidler til finansiering av de to nevnte prosjektene.

Dette innebærer at en forholdsvis stor andel av tjenestekjøpmidlene forblir ubrukt. Det er ikke mulig å overføre slike midler til neste år, men vi har fått signaler fra Miljødirektoratet om at det kan være mulig å få økt tildeling til neste år dersom vi har konkrete prosjekter som vi ønsker å finansiere. Vi vurderer at dette kan bli aktuelt som en oppfølging av det planlagte FoU-seminaret om produksjon og tap i reindrifta i januar, jf. orienteringer til nemnda i forrige møte.

SAK 27/2018 MØTEPLAN FOR ROVVILTNEMNDEN I 2019

Fylkesmannen anbefaler at nemnda fastsetter møteplan for de faste møtene i nemnda. I forslag til møteplan har vi listet opp de viktigste sakene.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda i region 7 – Nordland vedtar møteplan for nemnda i 2019:

1. 13. februar
  - *Budsjett for midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT)*
  - *Status for lisensfelling av jerv og ekstraordinære uttak av jerv*
2. 29. mai
  - *Kvote for betinget kvote for skadefelling*
  - *Kvote for lisensfelling på jerv*
  - *Kvote for lisensfelling på bjørn*
3. 16. oktober
  - *Kvote for jakt på gaupe*
4. 27. november
  - *Fordeling av ubrukke FKT-midler*
  - *Fastsetting av rammer for FKT-midler i 2020*

Ved behov kan det avtales ekstraordinære møter i løpet av året.

SAK 28/2018 DRØFTINGER/ ORIENTERINGER/ REFERATSAKER

a) **Orientering om lisensfelling på jerv 2018/2019**

Orientering legges fram i møte.

b) **Orientering om beitesesongen 2018 for sau**

Orientering legges fram i møte.

c) **Fagrapporter og lignende**

Relevante fagrapporter, utredninger og lignende:

- [Tovmo, M. m.fl. 2018. Bestandsovervåking av jerv i 2018. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia. 3-2018.](#)
- [Tveraa, T. m.fl. 2018. Produksjon og tap i reindriften i Nordland. NINA Rapport 1556.](#)

d) **Akuttsaker behandlet av Fylkesmannen**

Vedtaket dato	Område	Hva
13.11.2018	Grane	Leiting av sau med helikopter

e) **Brev til nemnda**

Dato	Fra	Til	Kopi	Tema
23.10.2018	KLD	Rovviltnemnda		Oversending av dokumenter om forvaltningsplanen
31.10.2018	FMNO	KLD	Rovviltnemnda	Oversending av dokumenter om forvaltningsplanen
20.11.2018	KLD	Rovviltnemnda m.fl.		Avgjørelse av klage på lisensfelling av bjørn 2018

SAK 29/2018 EVENTUELT

Ingen eventuellsaker er mottatt ved utsendelse av saksframlegg.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

John Kosmo (e.f.)
Landbruks- og reindriftsdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

1. Protokoll fra møte 3/2018
2. Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak – Rovviltnemndas prioriteringer for 2019 (utkast per 22.11.2018)
3. Akuttsaker behandlet av Fylkesmannen
4. Brev til nemnda